

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щотижня, крім неділь і руских свят, о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрація експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.
Рукописи звертає ся лиш на попереднє застереженє. — Рекламация неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звычайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Маршалок і намісник.

Бесіду маршалка гр. Баденього при кінци соймової сесії, коментують польські часописи в ріжний спосіб. Більшість признає вагу слів маршалка і наводить всі ті моменти, які зложили ся на безплідність сегорічної сесії, мимо щирої волі і працьовитости так виділу краєвого, як і палати соймової. Передовсім підносять недостаток часу, який назначає ся на наради сойму. Теперішню сесію не відрочено, але закрито, отже правительство, видко, не має наміру скликати більше сойму сего року. Богато справ є ще не полагоджених, а і візваня сойму до правительства не віднесли пожаданих наслідків. Особливо прикрою справою для краєвого бюджету є, що меморіал сойму до правительства в справі наложеня краєвого додатку до податку від пива і горівки, остав до тепер без жадного вислїду. Що-до додатку від пива, правительство заняло з гори неприхильне становиско, на додаток від горівки дало — обіцянку... І на тім поки-що скінчило ся.

Праса польска має надію, що мимо закритя сойму, правительство краєве, на якого чолі стоїть муж великих чеснот горожанських, гр. Півіньский, уживе свого впливу, щоби спонукати центральне правительство до скорої та успішної акції для ратованя краєвих фінансів.

Трохи інакше задивляє ся на бесіду маршалка краківский «Głos narodu». Різкому виступленю маршалка підсуває мотиви особистої натури, констатуючи, що між обома найвищими достойниками краю існує антагонізм, який мусить довести до уступленя одного з них. Причини сего антагонізму подає в силветках обох сих мужів, які «Głos narodu» начеркнув отсими словами:

«Намісник Півіньский, мимо богато своїх хиб, є чоловіком доброї волі і віри, з високою, етичною культурою, далеким від олігархічної тісноти поглядів, якою визначає ся табор, монополізуючий до сеї пори власть і впливи. Сміло се можна сказати, що всі сторонництва і всі верстви в краю звертають ся до намісника з повним довірем, відчуваючи, що з палати під Кавками іде шляхотнійша і чистійша струя, іде ясна гадка, справедлива і горожанська. Не достає нераз енергії, не достає витривалости, нема щасливої руки у виборі дорадників, не достає передовсім смілости і організаційного зміслу, конечного до відсвіженя і пущеня в правильний рух заржавілих кільцят адміністрації...»

Але не є недостатки, лише сьвітлі прикмети творять гр. Півіньскому ворогів. Наразив ся він передовсім тим, що не хоче чути про засаду «quieta non movetur» там, де вона є; наразив ся тим, що не хоче держати ся усвячених, галицьких традицій політичних там, де се не є згідним ані з честію рядячих, ані з добрим правом ряджених; наразив ся тим, що впроваджував в країну публичного життя краю чинники, знані до тепер хиба зі слуху — іменно етичні і моральні засади; наразив ся нарешті тим, що під словом «інтерес, добро краю» не розумів виключно лише інтересу і добра властителей ве-

ликих, земських посілости і не признавав «sic volo, sic jubeo» клік чи одиниць магнатских.

Маршалка Баденього ватомість край буде пращати без жалю — мимо, що нераз робив, що міг, аби заробити на популярність і ще в сій останній бесіді кинув кілька необовязуючих, а популярно звичайних, фраз на добичу ентузіазму опозиційних сторонництв. Облуда і легковаженє були все синонімами сеї політики, якої висловом нераз був маршалок — сердечне слово і сердечний устиск були нераз покришкою на нецілком сердечні рахуби і наміри.

З правлінем сеї політичної системи лучить ся память того великого гумбугу, яким була львівска вистава і трагічних єї консеквенцій, яких ліквідація до нинішнього дня ще не покінчена, а привнесла нам стільки ветиду, стільки материяльного та морального з'убожія.

Річ пос. Вахнянина

при бюджетовій розправі в кр. соймі.

Високий Сойме!

Може утруджу вас, панове, моїми выводами, але думаю при нагоді бюджетовій розправи порушити і деякі політичні справи, пересвідчений, що они з бюджетом стоять в досить тісній звязи. Думаю, що сим сповню обовязок посольский. Я пересвідчений, що взагалі було би корисно і відповідно, щоби наші бюджетові розправи дотикали також політичних справ, а то з огляду на ріжнородність гадок і змагань, які находимо в краю, в публіцистиці, а навіть в тім в. Соймі. Одніне політичної ситуації пояснить деякі темні точки і закриті причини невідрадного стану краєвих бюджетів і внутрішнього політичного хаосу. Така дискусія прояснила би і дороту, по котрій належало би ступати галицькій делегації взагалі як-раз в сій хвилі для санації політичної і краєвих бюджетів.

Здає ся, що не похибну ся, наколи скажу, що внутрішнє політичне положенє Австрії є щонайменше дуже непевне, а то не через хвилеві обставини, як через більше заострений чесько-німецький спір, або через можливе невдоволенє німецьких поступовців по причині санкції нового статута для міста Відня, або через те, що в державній раді можуть постати нові, скажу просто, авантури із стороны радикальнійших елементів. Хто пережив бурі, які уносились над парламентом в останніх трьох літах, той освоїв ся мабуть з ними, і для того і така гроза, яка може наступити, не буде дуже страшна.

Непевність політичної ситуації лежить в тім, що складові часті Австрії — єї народи — розходять ся з кождою хвилею чимраз дальше від себе; що національні антагонізми безнастанно заострюють се в кождім краю о мішанім населеню; що парламентаризм наш, тяжко занепає; що повага власти і держави нарушена послідніми розпорядженнями в справі чеській, і що в душу деяких народів австрійських закрив ся антидержавний центрифугалізм, та що за тим всім економічне поле лягло облогом, а державні і краєві фінанси дуже недомагають. Що гірше — всі ті недуги стають ся в нас вже хронічними.

Про всі ті недуги говорити подрбно — не тут місце. Я укажу проте головно на дві справи, іменно на сумне фінансове положенє коронних країв, а відтак на причини невідрадных національних відносин в цілій Австрії.

Сумне фінансове положенє нашого краю

було нам вже торік звісне і вже торік ухвалили ми, щоби для санції краєвого бюджету домогати ся участі краю з доходах державного скарбу. Одні з нас домогали ся тоді переказаня краєви деяких сум з реальних податків, другі з консумційних, яко більше еластичних. Була навіть бесіда про спільну акцію всіх соймів в тім напрямі, щоби зневолити державу до пенєня помочи краям, позаяк підвишенє краєвих додатків до непосредних податків, стало ся вже неможливим. Результат ухвали був такий, що під конець минулого року краєві маршалки поїхали до Відня на нараду з тодішнім управителем державного скарбу, та що нам відтак сказано, будьто держава готова віддати краям дещо з підвишеного консумційного податку від спиритусу. Але — на жаль — домоганя ті остали ся без успіху, а то раз для того, бо акція в тім напрямі не коньче була енергійна, а відтак і для того, бо показало ся, що державний скарб сам недомагає. Касові запаси, котрі перед двома роками вносили над 200 мільонів зр., вичерпали ся, а доказом того є предложене правительства, жадаюче, щоби парламент ухвалив півмільярдну позичку корон на — нові інвестиції, котрі мабуть не так дуже скоро будуть переведені, але державі надоложать вичерпані засоби касові. Тільки — на жаль — нема великої надії на санацію парламенту, а за тим на санацію державного скарбу і краєвих бюджетів. Над нами стоїть проте невяче мара, а альтернатива: або висші додатки краєві, чи висші консумційні оплати, або — нові позички краєві. А чи людність видержить більші тягари?

Бюджетова комісія хоче підвишити краєві додатки, хоч — по моїй думці — було би відповіднійше, щоби теперішній півмільяновий дефіцит покрито позичкою і не обтяжувано людей новим тягаром, тим менше, що по химерній сегорічній зимі може наступити в нас тяжкий неврожай. Але се вже справа бюджетової комісії. Думаю, що там розважано се питанє основно.

В других коронних краях полатано недобори в бюджетах по більшій часті позичками або консумційними оплатами. В горішній Австрії — приміром — наложено консумційні оплати від пива на один рік, а то для того, щоби зневолити державу на будуче подумати про санацію краєвих фондів з фондів держави. Я бою ся навіть, щоби в горі — сли ми через один рік видержимо висші краєві додатки — дехто не сказав: наколи ви щасливо через рік перенесли сей новий тягар, то несїть єго і дальше.

Се загальні мої уваги що-до самого бюджету, але з сил уваг вже виявилося ся, що санація краєвого бюджету стоїть в тісній звязі з теперішню внутрішню політичною ситуацією Австрії.

Ситуация політична представляє ся мені такою, що Австрія або мусить стати Австрійскою, або — годі знати, що принесе завтрішня днина? Що-ж се значить: Австрія мусить стати Австрійскою? Сї слова розумію я так, що Австрія мусить стати справедливою для всіх своїх народів. Поясню се коротким поглядом на пекучу національну kwestію.

Передовсім мущу перевірити факт, що нині в державній раді нема вже політичних або суспільних сторонництв, а суть лише сторонництва національні. А звісно, що національні сторонництва не славились ніколи толеранцією в

нішне друге засіданє буде можливо і послїдним.

Відень, 9. мая. Пополудни зібрала ся палата панів. До делегацій вибрано пп. Мадейско-го і Мавтнера. Президент гр. Віндштрєц почтив згадкою померших членів палати Земляковско-го, Моравского і Куїловского.

Будапешт 9. мая. Палата магнатів вибрала вчера делегації.

Льондон, 9. мая. Бюро Райтера доносить з Лавренцо, що Боєри зміцняють свої сили під Мафекінг. Обляжені відпирають успішно боєрські напади. Епідемія тифу зменшає ся.

Преторія, 9. мая. Дня 7. с. м. отворено сесию «Volkstad-y» в присутности заграничних конзулів і військових аташе. У вступній промові президент віддав велику почесьт Жубертові, величав вірність вільної держави Оранії і заявив, що відносини Трансвалю до всіх держав, крім Англії, є добрі. Трансваль бажає однак мира і з Англією, як се вже доказав і тепер робить стараня. Симпатії цілого сьвіта по стороні Трансвалю, а єго фінанси позваляють знести видатки воєнні. Президент закінчив бесїду молитвою за добрий успіх трансвальської справи і за благословенство для республіки.

Послїдні вісти.

На нинїшнім засїданю ради державної, котре почало ся о 1/2 12 год., розвинула ся вповні обструкція. Перший забрав голос пос. Герольд, звернув увагу на вчерашні подїї в палаті, що чеських послів обкинено градом обид, та що галерія вмїшала ся до дискусїї. Бесїдник підносить, що підчас вімецької обструкції Чехи все

заховували спокій і тепер жадають такого спокою для себе. Вкінци просить президента, щоб подібні подїї як вчера ніколи більше не лучали ся.

По нїм промовляв пос. Странський. Він протестує подїбно як єго попередник проти обид нанесених вчера Чехам і єму самому.

Серед криків та вереску забрав голос третій бесїдник, пос. Кайзер. Він пригадує, що Чехи нераз нарушили гідність парламенту і не мають тепер найменшого права робити Нїмцям вїяких закидів, коли они протестують проти чеської обструкції.

По промові пос. Кайзера вивязує ся між ним а Папаком полєміка на тему виголошених промов. Голос забирали ще послї Герольд і Фуке.

Опісля почало ся відчитуванє внесенє та інтерпеляцій. Між внесенями находить ся одно о зміну регуляміну палати.

Міністерство просьвіти вислало до правничого відїлу львівського університету запитанє: Як він задивлює ся на евентуальне припущенє женщин на правничі студії на університеті.

Знаменитий коняк французский куратийний відзначений на львівській виставі, ціла фляшка 3-50, пів фляшки 1-80, чверть фляшки 1 зр., набути можливе в торгівлі
ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО
Львів, ул. Баторія ч. 2. 28—30

„65 кр.“ пів кіля незрівнаної доброти кави ароматичної, рівночїї ся найліпшим родом, до набути лишень в торгівлі
ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО
у Львові, ул. Баторія ч. 2. 28—30
5 kg. мішок франко до кожної стації поштової.

Всілякі
КУПОНИ
і
вильосовані
цінні папері

виплачує без потрученя
провізії або коштів

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного

ПЛАШІВСКА
парова фабрика
дахівок і цегол

Стоваришенє зарєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
пурки дренові ріжної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критєм.

Цінники і прїбки висилає даром.
Упрашає о численні замовленя

11—20 **Заряд.**

Товариство взаїмного кредиту
„ДНЪСТЕРЪ“
стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

удїляє позички за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні, власителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященники, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителїв предсжити єше полісу житєву; обезпечитись можна через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський вносить 50 кор., списове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстеръ».

Інформації удїляє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Днѣстеръ».

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень
„ДНЪСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовенству і всім вірним Впрєосв. Митроп. і Прєосв. Еп. **Ординариятм** всіх трєх єпархїй, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарські знарядя, збіжє в зерні і соломі, єіно в стогах і будинках протів шкїд огневих.

Стан фондів гваранційних з двєм 31-го грудня 1899 вносить:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 „ — „	
„ спеціальна	1.084 „ 80 „	
Фонд основний	72.000 „ — „	
„ ємертальний	18.166 „ 00 „	

Тарифи «Днѣстра» дуже умїрковані, услівя обезпечень корїтні, а шкоди ліквідують ся безпроєлочно. До кінця 1899 року вносили виплаченї шкоди 1,669,565 кор. 38 сот. Полїси «Днѣстра» приймає **Банк красвий** при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкорїстївїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язичї.

Зголошеня о удїленє аґенцій в окрестностях де нема близько аґентів «Днѣстра», приймає ся.

«Днѣстеръ» виплатив аґентам по конєць 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»)

Важне для всіх!

На- **КАЛЬОШІ** найгірше
правляє **КАЛЬОШІ** знищені

як також мужєску, дамску і діточу обуву.
виконує

Чоботи для духовенства по як найпрїступнїйших цнах.

З провінцій вистанє старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.